

INFORME ANUAL

2025

Càtedra de Pensament Territorial Joan Noguera

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

UVCàtedrès
Càtedra de
PENSAMENT TERRITORIAL
JOAN NOGUERA

TAULA DE CONTINGUT

1. INTRODUCCIÓ.....	3
2. MARC METODOLÒGIC I FONTS D'INFORMACIÓ	4
2.1. ENFOCAMENT GENERAL	4
2.2. FONTS ESTADÍSTIQUES	4
2.3. SELECCIÓ D'INDICADORS	4
2.4. LIMITACIONS	5
3. RESUM DE LA NEWSLETTER Núm. 2	5
3.1. DIMENSIÓ SOCIAL I DEMOGRÀFICA	5
3.2. MERCAT DE TREBALL I OCUPACIÓ	6
3.3. DIMENSIÓ TERRITORIAL: PLANEJAMENT URBÀ I CIUTAT COMPACTA	6
3.4. SÍNTESI DEL BLOC	6
4. RESUM DE LA NEWSLETTER Núm. 3	8
4.1. DIMENSIÓ SOCIAL: DIVERSITAT DEMOGRÀFICA I CONVIVÈNCIA	8
4.2. DIMENSIÓ ECONÒMICA: CAPACITAT TURÍSTICA I ALLOTJAMENT	8
4.3. DIMENSIÓ TERRITORIAL I AMBIENTAL: XARXA D'ESP AIS NATURALS	9
4.4. SÍNTESI DEL BLOC	9
5. RESUM DE LA NEWSLETTER Núm. 4	11
5.1. DIMENSIÓ SOCIAL: DEPENDÈNCIA I BENESTAR	11
5.2. DIMENSIÓ ECONÒMICA: EL TURISME COM A MOTOR LOCAL	11
5.3. DIMENSIÓ TERRITORIAL I AMBIENTAL: CIUTAT VERDA I HABITABLE	12
5.4. SÍNTESI DEL BLOC	12
6. LECTURA GLOBAL I CONCLUSIONS FINALS	14
6.1. TENDÈNCIES ESTRUCTURALS OBSERVADES	14

6.2. REPTES PRINCIPALS	14
6.3. OPORTUNITATS ESTRATÈGIQUES	15
6.4. CONCLUSIONS FINALS	15
7. INFORMES - ESTUDI SOBRE L'IMPACTE ECONÒMIC I SOCIAL DE LES FALLES DE GANDIA	16
8. PRESENCIA MEDIÀTICA	17
8.1. VISIÓ GENERAL I VOLUM D'APARICIONS	17
8.2. PRINCIPALS CONTINGUTS I LÍNIES TEMÀTIQUES	17
a) Presentació i consolidació de la Càtedra	17
b) Observatori Territorial i publicacions de l'Observatori	17
c) Entrevistes i col·laboracions informatives	18
d) Activitats del cicle Gandia Pensa	19
e) Estudis específics publicats	19
8.3. ANÀLISI QUALITATIVA DELS CONTINGUTS	19
8.4. CONCLUSIONS	20
9. GANDIA PENSA	20

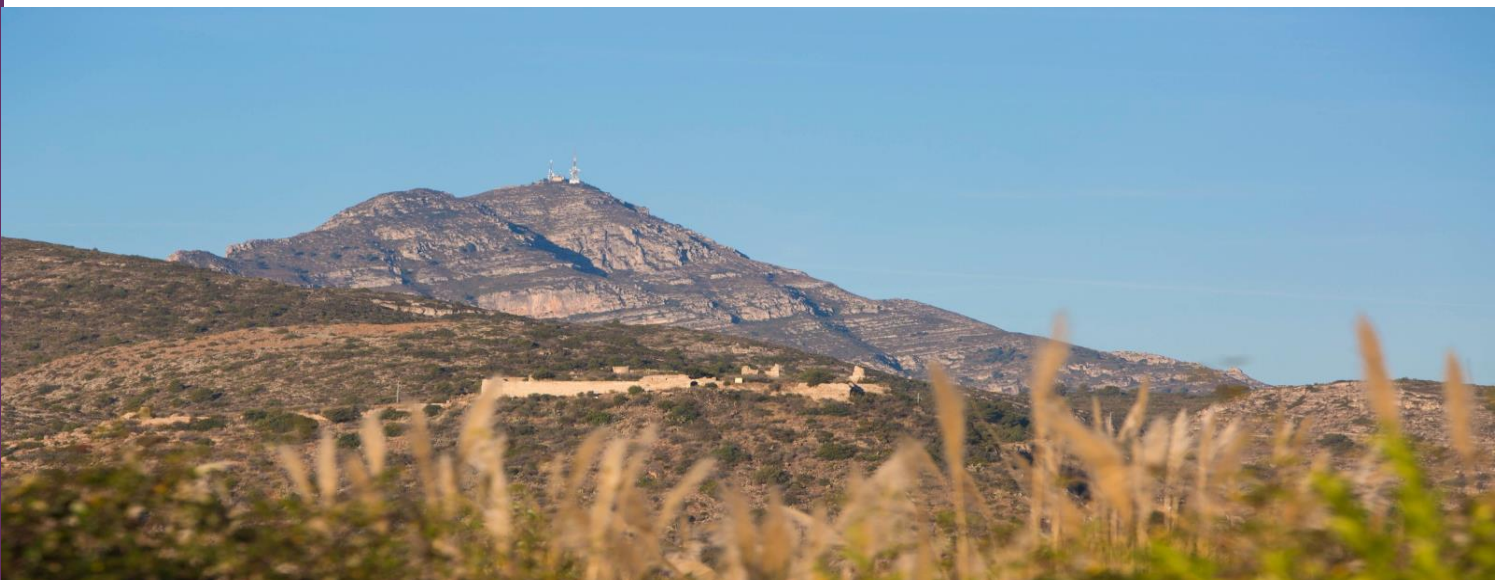
1. INTRODUCCIÓ

El present informe anual té com a objectiu oferir una visió integrada i sintètica dels principals continguts i resultats derivats de les tres newsletters publicades per l'Observatori Territorial de Gandia durant l'any 2025. Aquestes publicacions periòdiques constitueixen una ferramenta fonamental per al seguiment de l'evolució social, econòmica i territorial de la ciutat, ja que permeten una lectura continuada de les seues principals dinàmiques i reptes.

L'elaboració d'aquest informe respon a la necessitat de disposar d'un document únic que consolide la informació dispersa en els diferents butlletins trimestrals, facilitant així la seua consulta, interpretació i ús com a base per a la planificació estratègica municipal, la presa de decisions públiques i el debat informat entre agents socials, econòmics i institucionals.

Des d'una perspectiva tècnica i divulgativa, aquest document integra les principals anàlisis realitzades en les newsletters, sistematitza els indicadors clau de la ciutat de Gandia i aporta una lectura transversal de les tendències observades. D'aquesta manera, no sols es persegueix descriure la realitat urbana recent, sinó també contribuir a anticipar escenaris futurs i orientar polítiques públiques coherents amb els desafiaments detectats.

L'informe s'estructura en diversos blocs: un apartat metodològic, el resum de cadascuna de les newsletters, un compendi d'indicadors urbans rellevants i, finalment, un apartat de conclusions generals que sintetitza els principals aprenentatges de l'any analitzat.

2. MARC METODOLÒGIC I FONTS D'INFORMACIÓ

2.1. ENFOCAMENT GENERAL

L'Observatori Territorial de Gandia es concep com un instrument permanent d'anàlisi urbana, sostingut en una bateria d'indicadors socials, econòmics i mediambientals adaptats a models internacionals de referència, com ara els sistemes Pressió–Estat–Resposta (OCDE), els models de qualitat territorial (EPA–EAA) i els marcs estratègics de l'Agenda 2030 i la Nova Agenda Urbana de Nacions Unides.

L'enfocament metodològic és fonamentalment quantitatiu-descriptiu, encara que s'obri a la seua complementarietat mitjançant l'ús de lectures qualitatives que permeten interpretar les dades en clau territorial i social. Aquest enfocament facilita una comprensió integral dels fenòmens urbans i evita lectures exclusivament estadístiques desvinculades de la realitat quotidiana de la ciutat.

2.2. FONTS ESTADÍSTIQUES

Les principals fonts d'informació emprades en les newsletters i consolidades en aquest informe són:

- Portal de dades de l'Ajuntament de Gandia
- Institut Nacional d'Estadística (INE)
- Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana (PECV)
- Sistema ARGOS (GVA)
- Infraestructura de Dades Espacials de la Generalitat Valenciana (IDEV–ICV–GVA)
- Registres administratius municipals i dades sectorials de serveis públics.

Aquestes fonts permeten la construcció de sèries temporals homogènies, així com la comparació amb àmbits supramunicipals, element essencial per a contextualitzar la posició relativa de Gandia.

2.3. SELECCIÓ D'INDICADORS

Els indicadors utilitzats durant el primer any de funcionament s'agrupen en tres grans blocs:

- Indicadors socials i demogràfics (població per edat i sexe, taxa de dependència, estructura per lloc de naixement, sol·licituds de dependència, equipaments socials)
- Indicadors econòmics (turisme, ocupació, activitat comercial, capacitat d'allotjament, estacionalitat)
- Indicadors ambientals i territorials (espais naturals protegits, zones verdes, planejament urbà i estructura territorial).

La selecció respon a criteris de disponibilitat de dades, continuïtat temporal i rellevància estratègica per a la ciutat.

2.4. LIMITACIONS

Com ocorre en la majoria de sistemes d'informació urbana, és inevitable que apareguen certes limitacions derivades de la naturalesa de les dades disponibles. La diversitat de fonts —amb metodologies, abasts i nivells d'actualització diferents— dificulta l'homogeneïtat absoluta del conjunt. També hi ha variabilitat en la periodicitat amb què es generen els indicadors, per la qual cosa no sempre és possible disposar de sèries històriques completes o perfectament alineades. A més, alguns indicadors presenten retards significatius respecte a la realitat social més immediata. Tot i això, el volum i la qualitat de la informació analitzada permeten construir una base sòlida per comprendre les dinàmiques estructurals de la ciutat i orientar la presa de decisions a mitjà i llarg termini. Les dades disponibles són especialment valuoses per reforçar plans estratègics, donar suport a estudis prospectius i fonamentar polítiques públiques sostingudes en el temps.

3. RESUM DE LA NEWSLETTER Nº 2

3.1. DIMENSIÓ SOCIAL I DEMOGRÀFICA

La primera newsletter que fa referència a l'any 2025 (la segona elaborada des de l'inici dels treballs de la Càtedra) se centra en l'anàlisi de l'envelliment poblacional i el seu impacte en la taxa de dependència a Gandia. Les dades mostren una evolució sostinguda a l'alça d'aquest indicador des de començaments de segle, fruit d'una esperança de vida creixent i d'una natalitat en descens, que incrementen el pes relatiu de la població major de 64 anys.

La taxa de dependència supera el 50%, lleugerament per davall de la mitjana comarcal i autonòmica, però amb clara tendència ascendent. Este fenomen no és conjuntural, sinó que respon a un patró demogràfic consolidat, comú al conjunt del país, encara que amb particularitats locals associades a l'estructura urbana i al perfil social de la ciutat.

Des d'una perspectiva social, l'envelliment redefineix les necessitats dels serveis públics (atenció social, sanitat, mobilitat) i implica una demanda creixent de cuidadors de llarga durada, serveis de proximitat i equipaments adaptats. La pèrdua de pes relatiu de la població jove planteja reptes de relleu generacional i sostenibilitat del mercat laboral.

3.2. MERCAT DE TREBALL I OCUPACIÓ

La newsletter incorpora una anàlisi específica de l'evolució de l'ocupació a Gandia, amb especial atenció a la participació femenina. Les dades evidencien un creixement de l'ocupació entre les dones, la qual cosa contribueix a millorar la taxa d'activitat i a reforçar la base laboral de la ciutat. No obstant això, persisteixen bretxes de gènere en termes d'estabilitat contractual, sectors d'inserció i nivells salarials.

El mercat laboral local continua caracteritzant-se per una forta presència del sector serveis, estretament vinculat al turisme, al comerç i a les cures. Esta estructura explica, en part, l'estacionalitat de l'ocupació i la necessitat de polítiques actives orientades a la diversificació productiva i a la millora de la qualitat del treball. L'evolució positiva de l'ocupació femenina s'interpreta com un indicador de dinamisme social, però també com un àmbit prioritari d'intervenció per a avançar en igualtat d'oportunitats.

Des d'una lectura estratègica, l'envelliment poblacional i la transformació del mercat laboral reforcen la importància dels serveis socio-sanitaris i de l'economia de la cura com a nínxols d'ocupació amb potencial de creixement. L'articulació entre polítiques d'ocupació, formació professional i serveis socials es converteix així en un eix central per a sostindre el desenrotllament econòmic local.

3.3. DIMENSIÓ TERRITORIAL: PLANEJAMENT URBÀ I CIUTAT COMPACTA

El bloc territorial de la newsletter subratlla la maduresa del planejament urbanístic de Gandia i la seua configuració com a ciutat compacta. Este model es caracteritza per una distribució relativament equilibrada dels usos urbans, la proximitat entre vivenda, serveis i equipaments, i una estructura que afavorix la mobilitat per als vianants i l'accés als recursos bàsics.

La ciutat compacta s'interpreta com un avantatge competitiu en termes d'eficiència en la prestació de serveis públics, reducció de desplaçaments i cohesió social. Així mateix, este model urbà facilita l'adaptació als canvis demogràfics, en permetre una major proximitat entre població envellida i recursos assistencials, educatius i sanitaris.

Des del punt de vista de la planificació, la consolidació del sòl urbà i la contenció del creixement extensiu contribueixen a preservar l'entorn natural i a optimitzar les infraestructures existents. El planejament madur de Gandia es presenta, per tant, com un actiu estratègic per a afrontar els reptes derivats de l'envelliment, del turisme i de la transformació econòmica

3.4. SÍNTESI DEL BLOC

La newsletter posa en relleu que Gandia es troba immersa en un procés d'envelliment progressiu que, de manera gradual però constant, està redefinint les seues prioritats socials, econòmiques i territorials. Este canvi demogràfic no sols altera la composició per edats de la població, sinó que també introdueix noves demandes en matèria de serveis públics, cures, vivenda i mobilitat. L'evolució de l'ocupació, amb especial atenció a l'ocupació femenina i a la transformació de l'estructura del mercat laboral, es vincula estretament amb estes dinàmiques poblacionals, ja que la disponibilitat de mà d'obra, la

qualificació i la participació laboral es veuen condicionades per la piràmide d'edats i per la capacitat d'adaptació del teixit productiu.

Al mateix temps, el model de ciutat compacta que caracteritza a Gandia ofereix un marc especialment favorable per a articular respostes urbanes i socials integrades, permetent optimitzar recursos, reforçar la cohesió territorial i facilitar la prestació de servicis en un entorn més accessible i eficient. En este context, la taxa de dependència emergeix com un indicador fonamental per a avaluar fins a quin punt la ciutat pot sostindre el seu model de benestar i garantir la qualitat de vida de la seua població. Este indicador adquireix una rellevància creixent en un escenari en el qual el planejament urbà, les polítiques d'ocupació i la planificació estratègica han d'assumir un paper central per a anticipar necessitats, orientar inversions i assegurar que la ciutat mantinga la seua capacitat de resposta davant els reptes que planteja l'envelliment.

4. RESUM DE LA NEWSLETTER N° 3

4.1. DIMENSIÓ SOCIAL: DIVERSITAT DEMOGRÀFICA I CONVIVÈNCIA

La tercera newsletter se centra en l'anàlisi de la diversitat demogràfica com a tret estructural de la Gandia actual. Les dades mostren una estabilitat relativa en la distribució de la població segons lloc de naixement, amb una presència continuada i significativa de població d'origen estranger, que supera el 20% del total de residents.

Este fenomen consolida a Gandia com una ciutat d'acolliment i convivència multicultural, en la qual conflüixen trajectòries migratòries diverses vinculades tant al mercat de treball com a la funció turística i residencial del municipi. La pluralitat d'orígens reforça la dimensió cosmopolita de la ciutat, però també introdueix reptes associats a la integració social, la igualtat d'oportunitats i la cohesió comunitària.

Des del punt de vista social, la diversitat poblacional exigeix polítiques actives en matèria d'educació, vivenda, ocupació i participació ciutadana. Totes estes actuacions s'han d'orientar a evitar processos de segregació i a fomentar la convivència intercultural. L'estructura demogràfica observada posa en relleu la importància dels servicis públics com a ferramentes d'integració i de cohesió social.

4.2. DIMENSIÓ ECONÒMICA: CAPACITAT TURÍSTICA I ALLOTJAMENT

En l'àmbit econòmic, la newsletter analitza l'evolució de la capacitat d'allotjament turístic, destacant l'augment sostingut del nombre de places disponibles, especialment en el segment d'apartaments turístics. Este creixement respon a la consolidació de Gandia com a destí vacacional, però també reflectix canvis en els models de consum turístic i en el mercat immobiliari.

L'expansió de l'oferta d'allotjament s'interpreta com un indicador de dinamisme econòmic, al mateix temps que planteja la necessitat d'una regulació equilibrada que garantisca la compatibilitat entre ús residencial i ús turístic. La gestió d'esta dualitat es convertix en un factor clau per a preservar l'accés a la vivenda i evitar processos de pressió immobiliària amb impacte destacat sobre determinats barris.

Així mateix, l'increment de la capacitat turística reforça de manera significativa el paper del sector servicis com a eix central de l'ocupació local, consolidant la seua influència en l'estructura econòmica de la ciutat. Este creixement té una especial incidència en àmbits com l'hostaleria, el comerç i els servicis personals, que absorbixen bona part de la demanda laboral generada per l'activitat turística. En este context, la diversificació de l'oferta i la millora contínua dels estàndards de qualitat es perfilen com a estratègies fonamentals per a sostindre i consolidar este procés d'expansió en el mitjà termini, garantint que el sector mantinga la seua competitivitat i capacitat d'adaptació davant un entorn cada vegada més exigent.

4.3. DIMENSIO TERRITORIAL I AMBIENTAL: XARXA D'ESPAYS NATURALS

El bloc territorial de la newsletter posa l'accent en la relació entre Gandia i la xarxa d'espais naturals protegits, subratllant com la ciutat s'inserix en un entorn d'alt valor ambiental que condiona i enriqueix el seu desenrotllament. Este marc territorial inclou àrees integrades en la Xarxa Natura 2000 i altres espais protegits com el Paisatge Protegit del Serpis o la Marjal de Gandia que, en conjunt, conformen un sistema ecològic de rellevància supramunicipal i amb funcions essencials per a la conservació de la biodiversitat i la connectivitat ecològica.

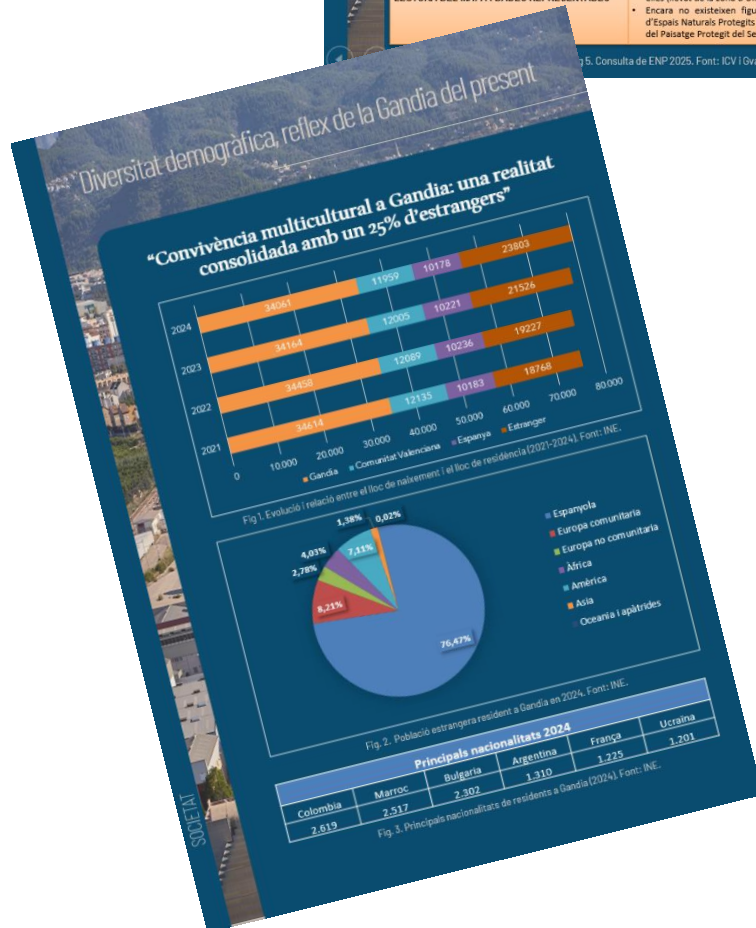
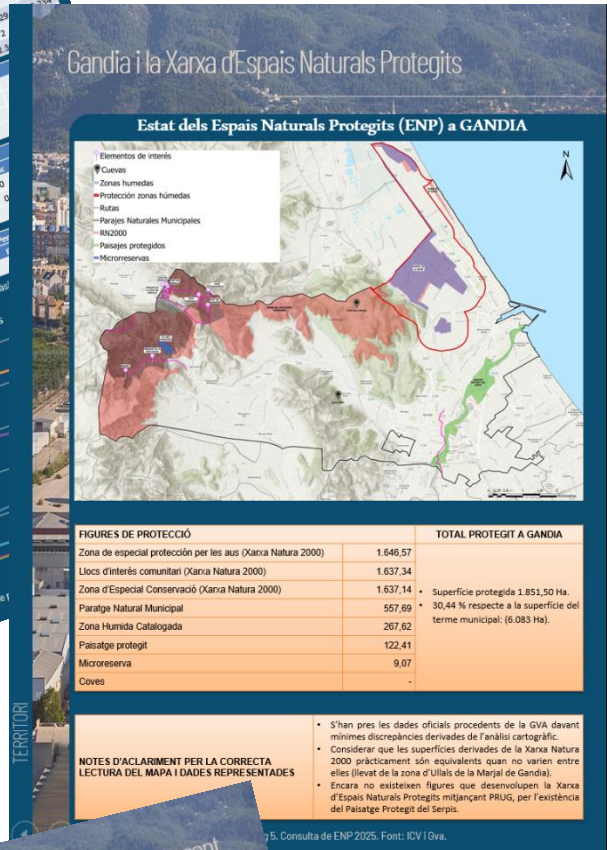
Esta proximitat a espais naturals reforça de manera notable el valor paisatgístic i ambiental del municipi, al mateix temps que imposa responsabilitats creixents en matèria de protecció, gestió i ús sostenible del territori. La integració entre ciutat i naturalesa es planteja com un element identitari de Gandia, amb un potencial significatiu per a millorar la qualitat de vida de la població resident i, simultàniament, incrementar l'atractivitat turística mitjançant un model urbà més equilibrat i respectuós.

Des d'una perspectiva territorial, l'existència d'estos espais condiona les possibilitats de creixement urbà i orienta la planificació cap a models més compactes, eficients i respectuosos amb l'entorn natural. La compatibilitat entre desenrotllament urbà i conservació ambiental es convertix, per tant, en un dels eixos estratègics del futur de la ciutat, guiant decisions que busquen harmonitzar les necessitats d'expansió amb la preservació dels valors ecològics que caracteritzen el seu entorn.

4.4. SÍNTESI DEL BLOC

La tercera newsletter presenta a Gandia com una ciutat diversa, oberta i estretament vinculada al seu entorn natural. La combinació de pluralitat demogràfica, dinamisme turístic i riquesa i valor dels seus espais naturals protegits configura un escenari complex que requerix noves polítiques integrades, capaces d'harmonitzar creixement econòmic, amb la cohesió social i la sostenibilitat territorial.

5. RESUM DE LA NEWSLETTER N° 4

5.1. DIMENSIÓ SOCIAL: DEPENDÈNCIA I BENESTAR

La tercera newsletter de l'any aprofundix en l'anàlisi de la dependència com un dels principals reptes del benestar social a Gandia. A partir de les dades del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD), es constata un creixement sostingut del nombre de sol·licituds, reflex tant de l'envelliment poblacional com d'una major sensibilització i accés als drets socials reconeguts en la legislació vigent.

La dependència es configura com el quart pilar del conegut com a Estat del Benestar, al costat de la sanitat, l'educació i el sistema de pensions, i la seua evolució a la ciutat de Gandia mostra una pressió creixent sobre determinats servicis socials municipals. Este increment de la demanda obliga a reforçar els recursos humans, els dispositius d'atenció domiciliària i els centres especialitzats, així com a millorar la coordinació interadministrativa per a garantir una resposta més àgil i equitativa.

Des d'una perspectiva social, el fenomen de la dependència no sols afecta a les persones beneficiàries, sinó també al seu entorn familiar i comunitari. La càrrega de cures recau de manera significativa en les famílies, especialment en les dones, la qual cosa introduïx una dimensió de gènere en la política social que ha de ser considerada en la planificació pública.

5.2. DIMENSIÓ ECONÒMICA: EL TURISME COM A MOTOR LOCAL

El bloc econòmic de la newsletter destaca el paper central del turisme en l'economia de Gandia, subratllant els resultats rècord aconseguits durant l'estiu de 2025. La ciutat ha superat els nivells pre-pandèmia per tercer any consecutiu, consolidant la seua posició com a destinació turística de referència en el litoral valencià.

L'anàlisi basada en dades de telefonia mòbil a partir de l'estadística experimental de l'INE, mostra un creixement tant del turisme intern com del turisme internacional, amb especial protagonisme dels mercats emissors de Madrid, Castella-la Manxa i, en l'àmbit exterior, França, el Regne Unit i Alemanya. Així mateix, es detecta una redistribució temporal de la demanda, amb un major pes relatiu del mes de juliol enfront d'agost, la qual cosa apunta a una progressiva ampliació de la temporada turística, en el que és una nova dada que requerirà d'observança en pròxims estudis en matèria turística.

Des del punt de vista econòmic, este comportament reforça el paper del turisme com a generador d'ocupació, dinamitzador del comerç local i motor d'ingressos municipals. No obstant això, també planteja desafiaments relacionats amb la saturació estacional, la pressió sobre els servicis i la necessitat d'avançar cap a un model més diversificat i sostenible, capaç d'integrar l'oferta cultural, esportiva i gastronòmica amb el tradicional turisme de sol i platja. A més, esta evolució obliga a repensar la capacitat de càrrega del destí i a avaluar amb major precisió els impactes indirectes sobre la mobilitat, la vivenda i l'espai públic.

5.3. DIMENSIÓ TERRITORIAL I AMBIENTAL: CIUTAT VERDA I HABITABLE

La newsletter incorpora una anàlisi de Gandia com a ciutat dotada d'àmplies zones verdes i espais públics orientats al benestar de la població. La presència de parcs urbans, corredors verds i espais naturals pròxims reforça la qualitat ambiental del municipi i contribuïx a la salut física i mental dels seus habitants.

La planificació territorial s'interpreta com un element clau per a garantir una ciutat més humana, on l'accés equitatiu a zones verdes i equipaments públics és un destacat factor de cohesió social. En este sentit, l'articulació entre el nucli urbà, el front litoral i els espais naturals protegits configura una estructura territorial que combina funcionalitat urbana i valor ambiental. A més, l'existència de zones verdes per habitant, complix àmpliament amb els estàndards mínims en matèria de previsió urbanística, superant en tot cas els 5 m²/hab.

Des d'una perspectiva estratègica, la consolidació d'una xarxa d'espais verds i àrees d'esplai com és el projecte de l'Anella Verda, permet millorar la resiliència enfront del canvi climàtic, mitigar els efectes de les onades de calor i reforçar la imatge de Gandia com a destinació turística i residencial que aposta per la qualitat.

5.4. SÍNTESI DEL BLOC

La tercera newsletter oferix una visió molt més àmplia i matisada de Gandia, mostrant una ciutat que evoluciona sota una doble dinàmica profundament entrelaçada. D'una banda, s'observa un enfortiment progressiu de les polítiques de benestar, impulsat per l'increment de la dependència i per la necessitat de garantir servicis públics capaços de respondre a una població cada vegada més diversa i amb majors necessitats de suport social. D'altra banda, es consolida el turisme com un pilar econòmic essencial, no sols pel seu pes en la generació d'ocupació, sinó també per la seua capacitat per a projectar la imatge de la ciutat i atraure noves oportunitats de desenrotllament.

Les dos dimensions, lluny de funcionar de manera aïllada, s'articulen dins d'una visió territorial que aspira a ser equilibrada i sostenible. La newsletter subratlla que el creixement econòmic sol pot sostindre's si es recolza en un entorn urbà saludable, accessible i socialment inclusiu, on la qualitat de vida de la ciutadania siga un element central. En este sentit, es planteja la necessitat d'un model que combine la vitalitat econòmica del sector turístic amb polítiques urbanes que reforcen la cohesió social, l'equitat i la resiliència del territori, configurant així una Gandia capaç d'afrontar els reptes presents i futurs amb una perspectiva integral.

1. GANDIA: LA DEPENDÈNCIA, UN REPTA PER AL BENESTAR DE LES PERSONES

"Cuidar als que més ho necessiten, prioritat per a la ciutat"

La Llei 39/2006, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de Dependència, construeix un pilar fonamental del sistema de Benestar Social a Espanya. Reforça l'estat del benestar en garantir que totes les persones, especialment les més vulnerables, reben l'atenció i protecció necessàries per a viure amb dignitat. Aquesta llei incorpora l'atenció a la dependència social, i quart pilar, juntament amb la sanitat, l'educació i les pensions. Es gestiona mitjançant el servei social, i assumeix l'assistència a les persones majors, a més dels menors amb diversitat funcional en situació de dependència, promouent la seua autonomia i assegurant el ple exercici dels seus drets de ciutadania.

L'atenció a les persones en situació de dependència constitueix un dels principals desafiaments de la política social contemporània, especialment davant la baixa fecunditat i l'augment de l'esperança de vida, que incrementen progressivament la proporció de persones amb necessitats de suport.

Segons les dades proporcionades per la Regidoria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Gandia, el nombre de sol·licituds del Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD) a la ciutat, ha mostrat un creixement constant, tal i com s'observa en la figura 1.

De fet, la gestió de la Llei de Dependència va passar de la Generalitat de València a l'Ajuntament de Gandia en l'any 2017. Des d'aleshores, la gestió municipal ha registrat un major augment en el nombre de registrades. Aquesta evolució reflecteix un creixement significatiu de la demanda de sol·licituds, més que no una tendència a la baixa, com s'observa en la figura 1.

Comparant les dues etapes, la gestió municipal de la Llei de Dependència, si bé es denota una subïl tendència al creixement, i administratiu, el paper de les noves polítiques de gestió, o les pandèmies, podrien explicar algunes fluctuacions puntuals, esp.

SOCIETAT

TERRITORI

3. GANDIA, UNA CIUTAT HUMANA AMB AMPLIES ZONES VERDES

"Gandia compta amb una ampla xarxa de parcs, jardins i zones verdes"

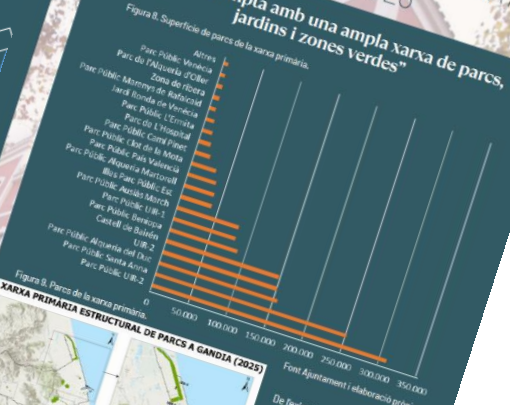

Figura 8. Parcs de la xarxa primària.

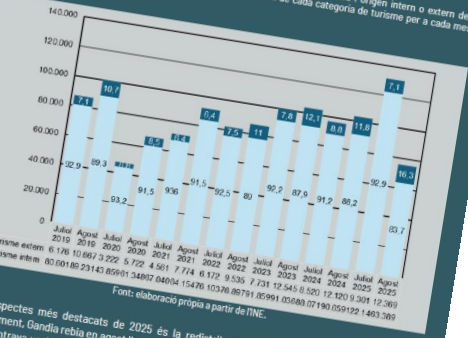
De l'existència i suficiència general de les grans xarxes primàries que es comporten com a parcs a la ciutat, es pot afirmar que forma molt satisfactòria. Així, es compta amb un total de 1518.784 m², que si es calcula en relació amb la població total existent és un índex equiparada- sobre 35 m²/habitant. Recordar en aquest sentit, que Gandia té 83.135 habitants l'any 2025, segons les últimes xifres publicades per l'INE.

Font: Ajuntament i elaboració pròpia.

2. EL TURISME A GANDIA ASSOLEIX NIVELLS RECORD A L'ESTIU DEL 2025

"Anàlisi del turisme d'estiu a Gandia a partir de dades de telefonia mòbil"

Figura 5. Evolució recent del turisme a Gandia segons mesos centrals de festiu i origen intern o extern dels turistes. Els números a les barres representen el pes percentual de cada categoria de turisme per a cada mes. L'eix esquerre representa el total de persones.

Un dels aspectes més destacats de 2025 és la redistribució de la demanda entre juliol i agost. Tradicionalment, Gandia rebia en agost lleugerament més de la meitat dels turistes d'estiu, mentre que juliol concentrava un 40% llarg. No obstant això, enguany s'observa un canvi substancial: el 83% dels turistes d'estiu han vingut en juliol, davant del 37%, que ho han fet en agost (Figura 5). És la primera pauta pot estar indicant un desplaçament progressiu de la demanda, tal com també assenyalen les dades d'ocupació hotelera, amb dades per a juny cada vegada superiors i que ja superen el 94% i 95% dels factors, com ara la necessitat de descompartimentar l'estiu central, atès que l'oferta d'atorgament treballa ja en màxims i els turistes opten per buscar preus més assequibles en mesos amb menor pressió turística. No es descarta l'impacte creixent de les condicions climàtiques, que poden estar fent més atractiva l'estada en mesos com juny o setembre, amb temperatures més suaus. Per tant, aquesta tendència caldrà se observada als anys futurs.

ECONOMIA

[2] <https://hosbec.com/big-data/estadistiques-de-ocupacion/>

6. LECTURA GLOBAL I CONCLUSIONS FINALS

6.1. TENDÈNCIES ESTRUCTURALS OBSERVADES

L'anàlisi conjunta de les tres newsletters permet identificar una sèrie de tendències estructurals que definixen l'evolució recent de Gandia. En primer lloc, l'envelliment de la població es consolida com un procés de fons que incidix de manera transversal en les polítiques socials, econòmiques i urbanes. L'augment de la taxa de dependència i de les sol·licituds d'atenció social reflectix una transformació profunda de les necessitats col·lectives.

En segon lloc, la diversitat demogràfica es confirma com un tret característic de la ciutat. La presència estable de població d'origen estranger configura un escenari multicultural que reforça el dinamisme social i econòmic, però que requerix polítiques actives d'integració, cohesió social i garantia de drets.

En tercer lloc, el turisme manté el seu paper central com a motor econòmic, amb xifres rècord i una progressiva ampliació de la temporada. Este comportament confirma la fortalesa del model turístic, encara que també posa en relleu la necessitat d'avançar cap a una major diversificació productiva i una gestió sostenible dels fluxos de visitants.

Finalment, la dimensió territorial i ambiental emergix com un actiu estratègic. L'existència d'una xarxa d'espais verds i naturals, juntament amb un model urbà relativament compacte, oferix una base sòlida per al desenrotllament d'una ciutat més habitable, resilient i adaptada al canvi climàtic.

6.2. REPTES PRINCIPALS

De la lectura integrada dels indicadors i anàlisis es desprenen diversos reptes prioritaris:

- Reforçar el sistema local de benestar per a donar resposta a l'increment de la dependència i a la complexitat creixent de les necessitats socials.
- Garantir la cohesió social en un context de diversitat cultural i de canvis demogràfics accelerats.
- Gestionar el creixement turístic de manera equilibrada, evitant efectes negatius sobre el mercat de vivenda, l'espai públic i els servicis municipals.
- Adaptar el model urbà a una població envellida, amb especial atenció a l'accessibilitat, la mobilitat sostenible i la proximitat als servicis.
- Integrar la protecció ambiental en la planificació urbana com a eix estructural del desenrotllament futur.

6.3. OPORTUNITATS ESTRATÈGIQUES

Al costat dels reptes, l'escenari descrit obri també un conjunt d'oportunitats. L'envelliment poblacional pot convertir-se en un vector d'innovació en l'àmbit de les cures, la salut i els servicis personals, generant ocupació estable i de proximitat. La diversitat demogràfica, per part seua, constituïx un potencial recurs cultural, social i econòmic si es gestiona des de les polítiques inclusives.

El turisme oferix marge per a avançar cap a models de major valor afegit, vinculats a la cultura, la naturalesa, l'esport i la gastronomia, reduint la dependència exclusiva del turisme estacional. Així mateix, la qualitat ambiental i la disponibilitat d'espais verds reforcen l'atractiu residencial de la ciutat i el seu posicionament com a espai de vida saludable. El turisme digital i intel·ligent és un camp que ha de consolidar-se.

6.4. CONCLUSIONS FINALS

El conjunt de dades i anàlisis arreglades en les newsletters de l'Observatori Territorial de Gandia durant l'any 2025 mostra una ciutat en transformació, caracteritzada per l'envelliment de la seua població, la consolidació de la diversitat social, la fortalesa del sector turístic i la rellevància del seu entorn territorial i ambiental.

Gandia se situa davant la necessitat d'articular un model de desenrotllament que combine el benestar social, el dinamisme econòmic i sostenibilitat territorial. La planificació estratègica municipal ha de secundar-se en sistemes d'informació sòlids, com els proporcionats per l'Observatori, per a anticipar escenaris i orientar polítiques públiques basades en evidències.

Este informe anual constituïx, per tant, una ferramenta de síntesi i de suport a la presa de decisions, que permet comprendre les principals dinàmiques urbanes i formular línies d'actuació coherents amb els reptes i oportunitats detectats. La continuïtat en la producció d'indicadors i anàlisis serà clau per a consolidar una cultura de planificació informada i participativa a la ciutat de Gandia.

7. INFORMES

ESTUDI SOBRE L'IMPACTE ECONÒMIC I SOCIAL DE LES FALLES DE GANDIA

L'estudi sobre l'impacte econòmic i social de les Falles de Gandia es va realitzar l'any 2025 i és fruit del conveni de col·laboració subscrit entre la Federació de Falles de Gandia i la Càtedra de Pensament Territorial Joan Noguera de la Universitat de València. L'equip investigador responsable del treball ha estat integrat per Adrián Ferrandis Martínez (direcció, geògraf-UV), José Vte. Sánchez Cabrera (coordinació, geògraf-UV), Fernando Álvarez Teresa (aplicació del model Input-Output, economista-UV) i les tècniques de suport Cristina Garcia Cardona, Giovana Camacho Duarte i Marina Moreno Latorre (turismòlogues-UV), així com Jessica L. Ryan (geògrafa-UV).

A partir de l'estudi i de la contextualització territorial de la festa, es pot afirmar que les Falles constitueixen un fenomen cultural amb una incidència econòmica i social de primer ordre. La presència de 23 comissions i més de 6.800 fallers i falleres evidència una elevada implantació social i territorial, a la qual s'afeg l'atracció de més de 10.000 residents-visitants de l'àmbit provincial i uns 7.000 turistes d'origen nacional i internacional. Esta capacitat de convocatòria consolida la festa com un espai de trobada entre població local i visitants, reforçant el sentiment de pertinença col·lectiva i la projecció simbòlica de la ciutat.

Des del punt de vista urbà i de la governança, les Falles comporten una reconfiguració temporal intensiva de l'espai públic, amb la instal·lació de prop de 60 elements efímers i el tall de més de 60 carrers, així com un important desplegament de servicis municipals i d'emergència. Esta dimensió logística posa de manifest que el gasto públic associat a la festa ha de ser interpretat com una inversió en funcionalitat urbana, seguretat i qualitat de l'experiència festiva.

En termes econòmics, el gasto directe superior als 15 milions d'euros genera un impacte total que supera els 40 milions d'euros de facturació, més de 14 milions d'euros de valor afegit i l'equivalent a 377 llocs de treball a temps complet. L'aplicació del model Input-Output confirma l'existència d'un efecte multiplicador elevat, amb una concentració de més del 80% del valor afegit en el sector servicis, especialment en hostaleria, comerç, activitats culturals i servicis professionals. Els indicadors de retorn mostren que cada 100.000 euros invertits per les comissions falleres generen aproximadament 1,3 milions d'euros de facturació i 12 llocs de treball equivalents, mentres que la inversió municipal produïx un retorn encara més intens, amb prop de 5,8 milions d'euros de facturació i 54 llocs de treball equivalents. A escala territorial, les Falles representen al voltant del 0,62% de la facturació, el 0,59% del PIB i el 0,64% de l'ús del conjunt de la Safor, amb incidència també en l'àmbit provincial. Encara que estos percentatges són moderats en termes agregats, adquireixen una rellevància notable pel seu caràcter concentrat en pocs dies i per la seua recurrència anual.

En síntesi, l'estudi confirma que les Falles de Gandia són molt més que una celebració festiva: constitueixen un actiu estratègic per al desenvolupament econòmic local, la cohesió social i la projecció territorial de la ciutat. La seua gestió requereix una visió integral i sostenible que permeta maximitzar

els beneficis econòmics i socials, alhora que s'afronten de manera planificada els reptes urbans, ambientals i de convivència associats a la festa.

8. PRESÈNCIA MEDIÀTICA

8.1. VISIÓ GENERAL I VOLUM D'APARICIONS

Durant el període comprés entre febrer de 2025 i febrer de 2026, la Càtedra Joan Noguera ha tingut més de 45 aparicions en mitjans de comunicació locals, comarcals i especialitzats. Estes aparicions s'han difós a través de mitjans generalistes (premsa escrita i digital), ràdios locals i comarcals, pòdcasts, i portals especialitzats en informació territorial i social. Les principals plataformes on ha aparegut la Càtedra han sigut:

- Cadena SER / Hoy por Hoy Gandia / Ràdio Gandia SER
- Levante-EMV (La Safor)
- Las Provincias (digital)
- Saforguia.com i altres portals digitals locals
- À Punt
- Pòdcasts i emissions d'Onda Cero i cadena COPE.

Este ventall de mitjans reflectix una amplària geogràfica i temàtica en la cobertura de les activitats i resultats de la Càtedra.

8.2. PRINCIPALS CONTINGUTS I LÍNIES TEMÀTIQUES

Les aparicions en premsa han seguit diversos eixos temàtics, amb un enfocament clar en l'anàlisi territorial i social de Gandia i del seu entorn:

a) Presentació i consolidació de la Càtedra

A principis de 2025 es van publicar diverses notícies sobre el naixement i la presentació institucional de la Càtedra, destacant el seu objectiu d'analitzar el territori per a la presa de decisions informades. Estes notícies van aparéixer en mitjans com Levante-EMV, SER, COPE i Somgandia.com.

b) Observatori Territorial i publicacions de l'Observatori

La publicació de les newsletter trimestrals de l'Observatori Territorial de la Càtedra ha generat múltiples notes de premsa, amb dades rellevants sobre demografia, turisme, ús del territori i medi ambient. Informacions destacades inclouen:

- Evolució del turisme i indicadors de mobilitat estacional.
- Anàlisi de zones verdes i espais naturals protegits.

- Canvis demogràfics i diversitat de la població. Estes aparicions han sigut arreplegades tant en ràdio (SER, COPE) com en portals digitals especialitzats.

c) Entrevistes i col·laboracions informatives

El director i investigadors de la Càtedra han participat en entrevistes a programes de ràdio com "Hoy por hoy Gandia" o "Més d'Un Safor-Valldigna", aportant comentaris sobre temes locals —des de protecció de zones naturals fins a la gestió d'incendis o perspectives sobre formació universitària a Gandia—.

d) Activitats del cicle *Gandia Pensa*

Els esdeveniments i conferències del cicle Gandia Pensa (sobre pensament crític, democràcia i valors culturals), secundats per la Càtedra, també han tingut una presència destacada en la premsa, particularment en referències a ponents com Theodor Kallifatides o Joaquim Bosch, entre altres.

e) Estudis específics publicats

Un dels impactes més notables ha sigut la cobertura mediàtica dels estudis elaborats per la Càtedra, especialment sobre l'impacte econòmic i social de les Falles de Gandia, que ha aparegut en Cadena SER, Levante-EMV, À Punt i altres mitjans de comunicació.

8.3. ANÀLISI QUALITATIVA DELS CONTINGUTS

La major part de les aparicions han tingut un caràcter informatiu i explicatiu, enfocant-se en:

- Difusió de resultats quantitius i qualitius d'estudis territorials.
- Contextualització de dinàmiques socials i econòmiques de Gandia.
- Aportacions de reflexió i debat públic a través d'entrevistes i fòrums temàtics.

Els mitjans han aprofitat la labor de la Càtedra per a enriquir la cobertura de temes de gestió pública, enfocant-se no sols en dades, sinó també en interpretacions i propostes metodològiques que faciliten un diàleg més profund amb la ciutadania sobre reptes locals.

8.4. CONCLUSIONS

La Càtedra Joan Noguera en la premsa durant este període ha sigut consistent i creixent, tant quant al nombre d'aparicions com a la diversitat de temes. Les aparicions han contribuït a:

1. Posicionar la Càtedra com a referent en analítica territorial i social a la Safor.
2. Difondre informació sobre qüestions estructurals del territori.
3. Enfortir la visibilitat pública de l'Observatori Territorial i dels seus productes divulgatius.

9. GANDIA PENSA

Durant 2025 la iniciativa "Gandia Pensa" s'ha consolidat com un espai de pensament crític, reflexió i defensa dels valors democràtics impulsat i organitzat per l'Ajuntament de Gandia amb la participació activa de la Càtedra de Pensament Territorial Joan Noguera de la Universitat de València, el CEIC Alfons el Vell i la Direcció General del Llibre del Ministeri de Cultura.

La programació va començar el 2 de maig de 2025 amb la presentació pública del projecte, que va tindre lloc amb la presència de l'alcalde de Gandia, José Manuel Prieto, la regidora de Cultura Balbina Sendra, el director de la Càtedra Joan Noguera, Joan de l'Alcázar, i altres representants institucionals. En este acte inaugural es va destacar que "Gandia Pensa" no és només un cicle d'actes puntuals, sinó un projecte continuat que pretén fomentar entre la ciutadania el diàleg, el raonament i la revaloració de les humanitats com a instruments essencials per a afrontar els reptes socials contemporanis.

Al llarg de 2025, el cicle va incloure diverses sessions de debat i conferències obertes al públic, destacant:

- La conferència inaugural de Theodor Kalifatides en el Palau Ducal sobre l'humanisme com a defensa davant el fanatisme, que va donar el tret d'eixida a l'espai.
- Al juliol el jutge Joaquim Bosch va abordar qüestions relacionades amb la justícia, els valors constitucionals i la importància d'un sistema judicial fort, independent i compromés amb els drets fonamentals com a part de l'espai de debat ciutadà.
- Una jornada al 24 de setembre titulada "Cultura i democràcia, repensar el món a través de la paraula", amb la participació d'humanistes com Marina Garcés i Antonio Monegal, aprofundint en el paper de la cultura i el pensament crític en la societat actual.
- La quarta edició del cicle, celebrada el 17 d'octubre, amb un diàleg entre els escriptors Paco Cerdà i José Luis Sastre sobre la memòria, tema clau per a la comprensió del present i la construcció col·lectiva de futur.

- Va tancar l'any a desembre Manuela Carmena, antiga alcaldessa de Madrid, en una sessió dedicada a la governança democràtica, la participació ciutadana i el paper de les institucions públiques en la protecció dels drets socials i civils.

Estes activitats, organitzades dins de la programació oficial de l'Ajuntament de Gandia i amb la col·laboració de la Càtedra i altres entitats culturals, han servit per a crear espais de trobada intergeneracionals i interdisciplinaris, dirigits no sols a professionals acadèmics, sinó també a estudiants, col·lectius socials i ciutadania en general, consolidant "Gandia Pensa" com un dels referents culturals i de reflexió democràtica de la comarca de La Safor.

Conversa amb **Theodor Kalifatides**
L'humorisme com a defensa davant el fanatisme

08
maig '25
Palau Ducal - 20:00 h

Gandia Pensa

Jose Manuel Prieto Part, Alcalde de Gandia, es complau a convidar-vos a la conversa amb **Joaquim Bosch**: *Com podem reforçar la democràcia?*, que tindrà lloc el **dijous 3 de juliol** a les **20.00 h** al **Palau Ducal**.

Conversa amb **Joaquim Bosch**
Com podem reforçar la democràcia?

03
juliol '25
Palau Ducal - 20:00 h

*Entrada lliure, aforament limitat

Gandia Pensa

